

тая линия. Сега работим за създаване на връзки между Сливен и Котел за по-цялостното му използване“.

През 70-те години Държавна сигурност – Сливен докладва, че вече напълно се е справила с контрареволуционните елементи, защото⁵⁹⁷:

„Проявите сред контрареволуционните остатъци в окръга са малки и не са във възможността да попречат на ентусиазирания труд на народа. Те не са в състояние на организираност и нямат готовност за такива действия... Засега контрареволуционните елементи поддържат духа си главно чрез предаванията на вражески радиостанции и хранят надежда за реставрация чрез външна намеса.“

13.3. Свидетелство на Петър Семерджиев⁵⁹⁸ за „народния съд“ в Сливен

„Разказвам за своето участие в подготовката и организирането на т.нар. народен съд в Сливен⁵⁹⁹ защото смятам, че по този начин съдействам на примера на станалото в този град да бъде показана до известна степен истината за онова, което беше извършено из цялата страна тогава. По онова време имах възможност да научавам, какво се върши в Бургаска област. От друга страна, срещите ми с партийни дейци от различни области и околии и споделяното с тях потвърждаваше моя опит... Всички сведения подчертаваха общата линия, която е провеждана.“

⁵⁹⁷ АКРДОПБГДСРСБНА – Сл. ф. 1, оп. 20, а.е. 97, л. 48, информация относно обстановката по линия на МВР в Сливенски окръг 1971 г.

⁵⁹⁸ Петър Семерджиев (1917, Ямбол – 2008, Ерусалим) е активен деец на БКП. Политически секретар на БРП в Сливен и партизанин в отряд „Хаджи Димитър“. Участва в установяването на ОФ власт в Сливен на 9 септември 1944 г. Най-младият кандидат-член на ЦК на БКП на V конгрес (1948). След процеса срещу Трайчо Костов е осъден на 15 г. затвор. Част от присъдата изтърпява във Варненския затвор, в лагера „Белене“ и в Пазарджишкия затвор. След 1956 г. е освободен, но не е реабилитиран. През 1973 г. емигрира в Израел със съпругата си проф. Ема Герон. Там развива активна емигрантска дейност, а политическите му коментари редовно са излъчвани по Би Би Си. Това го превръща в един от най-изявените противници на комунистическата власт в България, която прави неуспешни опити да го компрометира и ликвидира чрез ДС. Автор е на книгите „Георги Димитров – мит и действителност“, „Процесът „Трайчо Костов“, „Никола Петков“, „Македонското движение“, „Нищожество в доспехи на величие“ (за белите петна в биографията на Тодор Живков), „Народният съд в България 1944–1945 г.“, двутомната „Руската империя и Съветският съюз в съдбата на България“, „Спомените“.

⁵⁹⁹ Семерджиев, Петър. Какво знаа за народния съд в Сливен през 1944–1945. // Сливен днес и утре, 1 февруари 2018, препечатано от: Литературен форум, 3–9 февруари 1998.

„Ролята на партийния комитет в Сливен и моята като негов секретар не се изчерпваше с участието ми при определяне състава на народния съд и контрола върху протичането на съдебните процеси. Размерът на присъдите за всеки подсъдим поотделно беше другият важен момент, в който не можеше да се вземе решение, без то да бъде съобразено с моето мнение или да се съгласува с моето нареждане. Размерът на присъдите се набелязваше обикновено в моя кабинет, където извиквах народния обвинител Петър Филипов и Мара Енева като член на състава на народния съд. От страна и на двамата не са правени никакви възражения по моите предложения, както и уточненията, за отделни подсъдими. Спомням си оплакването на Мара Енева, че един от членовете на съда в техните разговори се противопоставял на изказванията ѝ за налагане на смъртни присъди, като смятал, че не трябва да има тежки присъди и осъдени на смърт⁶⁰⁰.

Между лицата, които следваше да бъдат подсъдими в народния съд в Сливен, само отделни лица бяха убити преди да застанат на подсъдимата скамейка. Останалите след произнасяне на смъртните присъди, още през следващите два-три дни биваха отвеждани с камиони извън града и разстрелвани. Зная, че една група намериха смъртта си на запад от града, край река Тунджа. Немного след избиването им беше съобщено от командването на съветските войски, които бяха разположени в Сливенския край, че в близост с техен лагер са изровени при проливен дъжд човешки тела. От съветска страна се настояваше да бъдат взети мерки за по-дълбоко заравняне на трупите и да бъдат извършвани ексекуциите по-далеч от съветските лагери, за да не се приема извършеното като съветско дело.

Друга група осъдени на смърт бяха разстреляни в Стара планина край шосето Сливен – село Ичера. Един ден обаче минаващи пътници виждат разхвърляни части от човешки тела, навярно също изровени от поройни дъждове и разкъсани от диви зверове. Аз присъствах при разстрелването на бившите полицейски служители начело с полицейския комендант майор Георги Алексиев. Те бяха завързани и построени един до друг в очакване края на отредената им съдба. Екзекуторите бяха подбрани между чиновите на милицията. Преди разстрела полицейският комендант извика: „Да живее България!“

Шофьорът, който ме обслужваше по онова време, Иван Йосифов, отвеждаше обикновено групите ексекutori, които изпълняваха смъртните

⁶⁰⁰ Според сведението на главния народен обвинител Георги Петров (ЦДА, ф. 250, оп. 1, а.е. 70, л. 44–46), изпратено до ЦК на БРП(к) на 3 юли 1945 г. „народният съд“ в Сливен съди 160 души, от които осъжда на смърт 58 души (40 души са ексекутирани), на доживотен затвор – 15 души, на 15 г. – 26 души, и т.н. Осем души умират по време на следствията.

присъди... Екзекуциите на осъдените от народния съд на смърт често са извършвани с жестокости без мярка, но и с гавра и грабеж. При непосредствени разговори с шофьора Йосифов той разказваше как след разстрела, преди убитите на бъдат зарити в приготвени ями, убийците режели ушите и носовете на жертвите и с течащата им кръв размазвали лицата си. При това се отдавали на истинско мародерство. Ограбвали труповете, като изземвали часовници, пръстени и други вещи. Дори посочваше, че часовникът на един от убитите се намирал в милиционерски началник, не след много време станал милиционерски интендант на Сливен.

Когато се припомнят събитията, свързани с т.нар. народен съд, не може да не се посочат убийствата, извършени по нареждане на Политбюро на Централния комитет на комунистическата партия. В изпълнението им бяха предприети терористически акции, организирани от партийните комитети, обект на които бяха действащи и запасни офицери. Много е казаното и написаното за народния съд, но старателно са избягвани тези нареждания за отвлечане и избиване на офицери в гарнизонните градове на страната. Те са арестувани още преди народният съд да започне своята работа. Това бе сторено не защото са останали извън вниманието на партийните комитети или пък не подлежах на арестуване. Докато се занимавах с арестуването и следствието на лицата, попадащи под общите обвинения, за да бъдат изпратени пред народния съд, в Сливен пристигна инструктор на ЦК, за да предаде специално поръчение, неподлежащо на писмено потвърждение. Той се оказа мой познат, Никола Петров. В разговора му насаме с мен, той ми предаде, че по решение на Политбюро във всеки гарнизон трябва да бъдат набелязани 2–3–4 души офицери, независимо дали са действащи или запасни. Те трябвало да бъдат отвлечени или убити, без да се подлагат на следствие предварително.

Изпълнението на това решение за Сливенския гарнизон трябваше да се организира лично от мен като първи секретар на партийния комитет. Възложената ми задача можех да споделя само с ограничен кръг отговорни партийни членове, които ще привлеча, за да ме подпомогнат. Заедно с тях трябваше да набележим жертвите, а също така и лицата, на които ще бъде възложено отвлечането и убийството им. Никола Петров остана много малко време в Сливен и отпътува за Ямбол и Бургас. Почти веднага се заех да изпълня поръчението на Политбюро. Извиках Михаил Кънев, комендант на милицията, бивш партизанин и член на партийния комитет, а също така Иван Славов-Йонко, бивш командир на партизанския отряд „Хаджи Димитър“.

Докато ги очаквах в определения час успях да разговарям и с Тодор Стойнов, председател на ОФ-комитета и също член на партийния комитет, за лицата, върху които следваше да падне жестокия жребий. От тези разговори се ориентирах, че могат да бъдат определени трима души: един действащ офицер, а другите двама, като военнослужещи през 1923–1925 г., взели активно участие в тогавашните събития. Познавах по име младия офицер, както и подполковник Ракладжиев, който в момента служеше в трудовите войски. Третият беше познат на Шангов. Когато Михаил Кънев и Иван Славов пристигнаха, обясних им какво се иска да направим, като им съобщих имената на тримата набелязани и поисках тяхното мнение. И тримата бяха познати на Михаил Кънев и той прие предложението ми. Иван Славов не ги познаваше, но за него нямаше значение кои са.

По-важният въпрос, на който се спряхме, беше кои ще бъдат техните ексекutori. На еднакво мнение бяхме, че трябва да ги подберем между бившите партизани. Предпочитание искахме да отдадем на такива от града, защото ще познават кварталите, в които живеят набелязаните жертви. Когато изреждахме имената, меродавно беше мнението на бившия партизански командир, но и тримата се спряхме на Михаил Мъглов с партизанския псевдоним Стефко, бивш партизанин, и на Петър Раданов, също бивш партизанин, с псевдоним Бончук. Комендантът на милицията беше натоварен да ги извика, за да им разясни какво се иска от тях, като посочи, че това е решение на партийния комитет. Той трябваше да ги снабди с подходящо оръжие. Те се задължаваха да извършат убийствата и отвличанията на двамата военни в най-близки дни. Отвличането и убийството на третия, на подполковник Ракладжиев беше възложено на Петър Шангов. Според набелязания от него план жертвата трябваше да бъде отвличена в село Бинкос, на 24 километра западно от Сливен, и там да бъде убита, както и стана. Зловещото нареждане беше изпълнено.“